

Förändring

En handbok för Diakonias aktivistgruppledare

Hello! Det här är en handbok för dig som är aktivistgruppleddare. Handboken utgår från Diakonias globala förändringsstrategi, Strategy for Change. Strategin går ut på att förändra världen genom att öka människors *kunskap* om mänskliga rättigheter, stötta dem att *organisera* sig så de kan *påverka* makthavare och ändra orättvisa strukturer. Så förändrar vi världen. Tillsammans. Du som ledare för en aktivistgrupp är viktig i detta arbete.

Handboken fokuserar på följande teman.

Lära

Hur lär ni er mer om globala frågor i er grupp? Om ni vet vad som orsakar orättvisor kan ni enklare arbeta för att förhindra dem.

Organisera

Hur organiserar ni er på bästa sätt? Och hur behåller ni engagemanget i er grupp? Om ni arbetar strategiskt med detta kan ni bli fler och hitta rätt personer, och därmed förändra världen snabbare!

Agera

Hur gör ni aktioner, insatser och kampanjer som är effektiva och gör skillnad? Med rätt verktyg kan det bli både enklare och roligare att agera för förändring!

Koll på din roll

Vad är en aktivistgruppleddare?

Gruppen utser 1-2 ledare för varje grupp som koordinerar gruppens arbete och är kontaktperson till Diakonia. Erfarenhet visar att det är viktigt att ledaren inte tar för stort ansvar för verksamheten, gruppen fungerar bäst när alla deltagare delar på ansvaret för detta.

Läs mer under “Riktlinjer för frivilligverksamhet aktivistgruppleddare” i pärmen. I riktlinjerna finns även en checklista över ledarens uppgifter.

Vad är en aktivist?

Diakonias aktivister utgör en viktig del av Diakonias arbete för att förändra världen. Som aktivist ingår du i en aktivistgrupp med syftet att lära dig mer om globala frågor inom Diakonias fokusområden och på olika sätt informera om, och agera på detta. Engagemanget bygger på att man gör det man tycker är roligt, brinner för och hinner med. I en aktivistgrupp ska dörrarna vara öppna, en ska känna sig välkommen även om det var länge sedan en sist var där. För att bli aktivist finns inga krav på deltagande vid ett visst antal tillfällen. Diakonia räknar någon som aktivist när aktivistgruppleddaren har skickat in dennes kontaktuppgifter. Aktivisten får då ett välkomst-kit i brevlådan.

Se “Riktlinjer för frivilligverksamhet aktivist” och “Riktlinjer för frivilligverksamhet i Sverige” i pärmen.

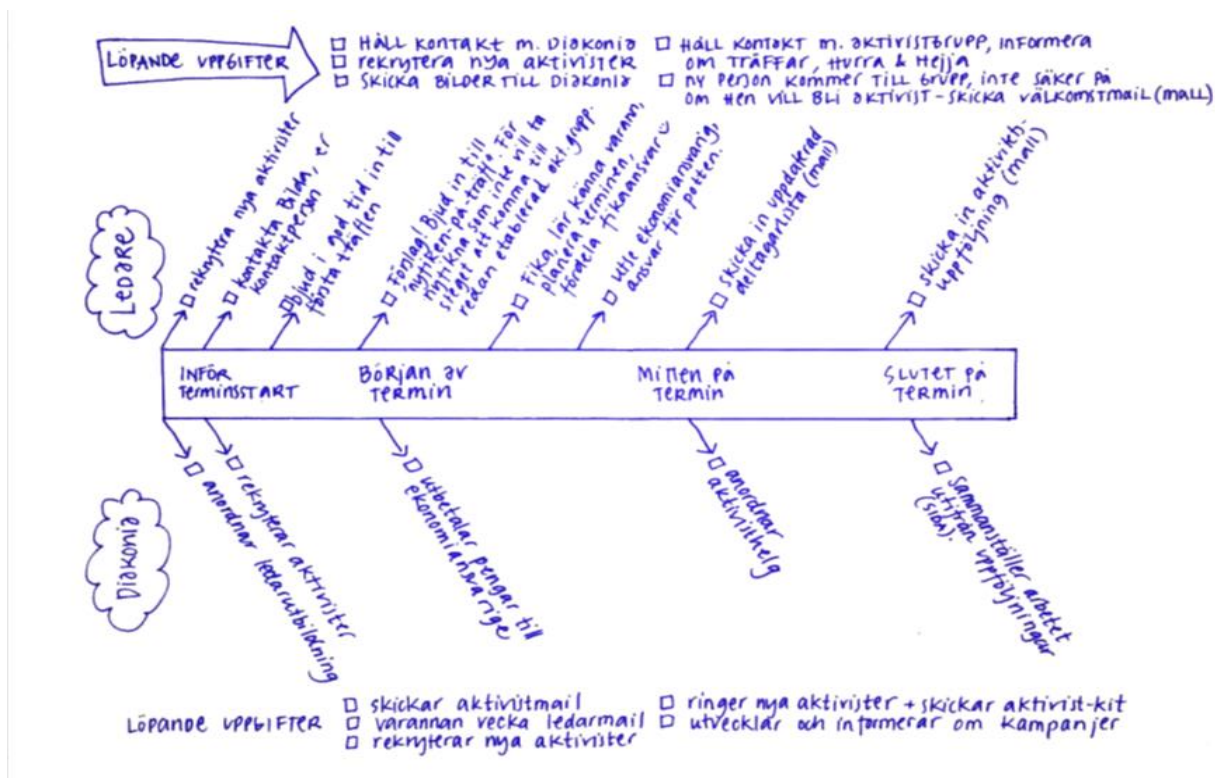
Värdegrund och policy

Diakonia bygger på en kristen värdegrund, en övertygelse om att alla människor är lika mycket värda. Bland våra anställda och bland de organisationer vi samarbetar med finns flera olika religioner representerade, och organisationer utan någon koppling till religion. Vi förenas i uppfattningen om allas rätt att leva sitt liv under värdiga förhållanden. Diakonias bistånd riktar sig till människor som kränks av fattigdom, förtryck och våld i olika former, oavsett deras tro, etnicitet, kön eller sexuella läggning.

Se “Diakonias policy” i pärmen.

Tidslinje och vad är på gång

I pärmen hittar ni en tidslinje med ledarens uppgifter + en överblick över aktuellt år och vad som är på gång på Diakonia.

Se "Tidslinje" och "Vad är på gång 2015" i pärmen.

Aktivistpott

Som aktivistgruppledare eller aktivist ska du inte behöva lägga ut pengar för ditt engagemang. Varje termin får varje aktivistgrupp en pott på 6000 kronor som gruppen får spendera på det sätt de tycker är bäst lämpat. Omkostnader såsom aktivistutbildningar och resor med Diakonia går utanför aktivistpotten. Gruppen utser en ekonomiansvarig som ansvarar för pengarna.

Se "Aktivistpott" i pärmen.

Bra att veta till nästa ledare

Spara dina erfarenheter till nästa ledare som tar vid efter dig. T.ex. checklistor, kontaktuppgifter, sponsorer etc.

Se "Till nästa aktivistgruppledare" i pärmen.

Bilda - en resurs och samarbetspartner

Diakoniaaktivisterna är organiserade i grupper som saknar formellt juridiskt band till Diakonia. Anledningen till det är att Diakonias nuvarande organisationsform inte medger individuellt medlemskap i Diakonia. Aktivistgruppen organiseras istället som studiecirkel genom studieförbundet Bilda. Grupperna har dock en stark "informell" koppling till Diakonia genom att ledare och aktivister utbildas av Diakonia, verksamheten planeras och finansieras av Diakonia, samt att aktivister och ledare har en tät kommunikation med Diakonia.

Se mer under "Bilda" i pärmen.

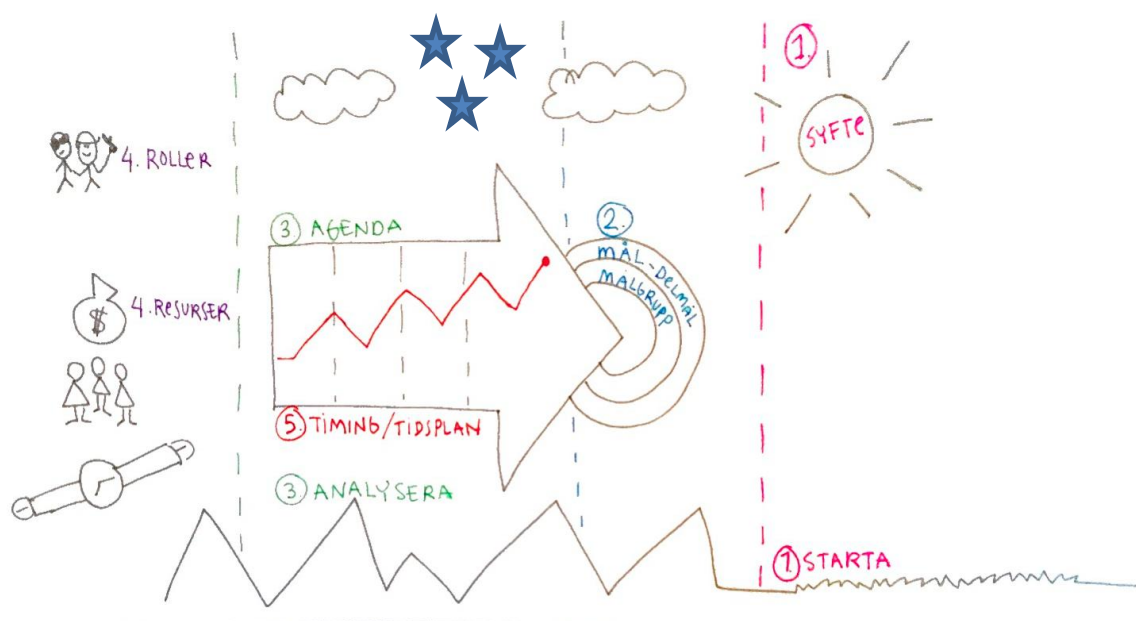
Kontakt

Maila Diakonias mobiliseringshandläggare vid frågor eller ring Diakonia på tel. 08-453 69 00.
De olika aktivistgrupperna har Facebookgrupper där de diskuterar.
Det finns en Facebookgrupp för Diakoniaaktivister.

Förändra orättvisa spelregler

Som aktivistgrupp är ni en del av Diakonias arbete med att förändra orättvisa spelregler som håller kvar människor i fattigdom. I det här materialet utgår vi från en spelplan som hjälper er i ert arbete med att förändra dessa strukturer.

Här är mallen till spelplanen. Denna kan ni använda som underlag till delarna i förändringsstrategin: Lära! Organisera! Agera!

Spelplanen är upplagd på ett smart (SSMMAARRTT) sätt, där de olika bokstäverna hjälper er på vägen.

S	Starta	Starta med att fundera kring vilka ni är, vad ni vill och vilka ämnen ni brinner för. Lär känna varandra i gruppen.
S	Syfte	Stanna upp och filura över er högre agenda, ert syfte. Ett syfte beskrivs ofta som något övergripande. Kan t.ex. vara "jämfördhet mellan män och kvinnor".
M	Mål	Vad har ni för mål? Var gärna konkreta! Även här kan ni sätta smarta mål (specifika, mätbara, accepterade, realistiska, tidsbundna).
M	Målgrupp	Vilken målgrupp har ni för den aktivitet ni utför?

- A Agenda Hur lägger ni upp agendan. När ska ni göra vad?
- A Analys Analysera gärna! Vad har ni lärt er från tidigare, vilka utmaningar och möjligheter ser ni?
- R Roller Vem gör vad i projektet? Vad är ni bra på?
- R Resurser Vilka resurser har ni? Personer - hur många är ni? Pengar - hur mycket har ni att röra er med? Tid - hur mycket tid har ni att lägga? Material - vad finns? Bilda - har de resurser till er?
- T Tajming Finns det något ni kan tajma? Vid aktion t.ex. något datum som passar bra att satsa på?
- T Tid Sätt tidsramar.

Lära

Allt börjar med kunskap. Om ni vet vad som orsakar orättvisor kan ni enklare arbeta för att förhindra dem. Börja med att skaffa er kunskap utifrån det ni vill förändra. Välj ett tema för hela terminen eller en mängd olika ämnen. Ämnena ska dock ligga inom ramen för Diakonias teman: mänskliga rättigheter, demokrati, jämställdhet, social och ekonomisk rättvisa, fred och försoning samt klimaträttvisa.

Tips!

- Skapa ett rum där lärande kan ta plats som känns tryggt, t.ex. finns det forskning som visar att sitta i en cirkel är den mest inkluderande inlärningsmetoden.
- När ni håller en föreläsning låt deltagarna röra på sig. Forskning visar att rörelse bidrar till bättre inläring och högre koncentration.
- Glöm inte att fika - Fairtrade såklart!
- Våga ställa de naiva frågorna! Varför?
- Ha alltid framme vatten på borden - vatten tillför syre till kroppen och gör att man orkar längre.

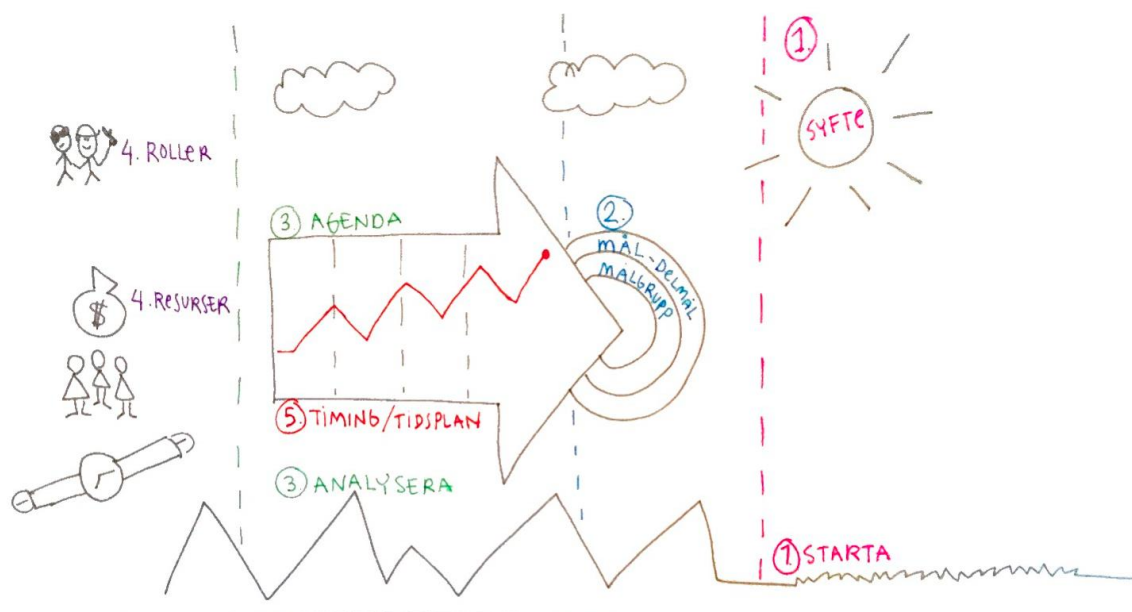
Tips när du föreläser!

- Berätta en berättelse. Varför är du engagerad för Diakonia?
- Utgå alltid från dig själv och våga vara personlig. Använd egna exempel.
- Var väl förberedd. Det ökar självförtroendet och ger dig som föreläser en säker och kunnig utstrålning.
- Följande tre frågor är bra att ha koll på: Vad är Diakonia? Hur jobbar Diakonia? Hur vet jag att det fungerar?
- Ingen kan allt och ibland dyker det upp svåra frågor. Det är bättre att avvakta med svaret än att chansa. Be istället att återkomma med svaret så snart du kan. Du kan alltid ringa eller maila Diakonias kontor om du undrar över något.
- Undvik att enbart fokusera på problemen i världen. Lyft istället gärna positiva exempel och att det går att förändra världen!
- En mall som är bra att utgå från är STAR.
  - S:et står för startle, alltså "upprör". Nu kanske du inte ska börja med att skrämma din publik, men att börja med ett uppseendeväckande fakta eller något överraskande väcker åhörarnas intresse.
  - T:et står för "tell a story". Har du varit med om något som på ett bra sätt beskriver det du ska prata om, tveka inte att berätta den historien.
  - A:et står för "ask a question". "Hur många här inne har sett filmen rädda Willy?" kan vara ett utmärkt sätt att börja en presentation om späckhuggare.
  - R står för "recite" (quote). Du kan snylta på andras visdom genom att citera dem.
  - Det är kul om du i slutet av din presentation dessutom kan återknyta till din start genom att avsluta historien, svara på frågan eller leverera ett citat som knyter ihop ditt budskap.

Smart spelplan för att lära er mer

Fyll i er spelplan - nedan följer några tips under varje rubrik.

Starta

Börja med att bygga gemenskap i gruppen. Diskutera vad ni vill lära er mer om. De aktivistgrupper som har funnits ett tag rekommenderar att ägna redan första eller andra träffen till att bestämma innehållet på terminen. Ni kan självklart lämna träffar öppna för spontanitet.

Tips från aktivister

- Välj gemensamt ett ämne/ämnen som intresserar er och fördjupa er.
- Håll föredrag för varandra i gruppen.
- Gör en bok- eller filmklubb!
- Bjud in gästföreläsare. T.ex. från Diakonia.

Övningar

- Lär känna varandra. Om alla redan känner varandra, låt personen presentera den som sitter till höger om dem. Tar fokus av den egna personen och stärker band mellan varandra.
- Lär känna varandra. Skriv olika frågor på ett blädderblock. T.ex. Vilken är din hobby? Det här är jag bra på! Favoritband? Bästa boken jag läst. Favoritmat. Alla skriver svar på lappar - samla sedan in lapparna och låt varje person dra en lapp var, personen ska då gissa vem som svarat på frågan och gå fram till denne och säga "det här är nog du!", personen ska då svara "varför tror du det"? Valet ska sedan motiveras.
- Vad vill ni lära er? Mingel om lärande: ställ en fråga, t.ex. "vad vill du lära dig denna termin?", be alla skriva ner sitt svar på en post-it. Sätt sedan på lite musik och börja mingla. När ni stöter på någon - fråga vad den vill lära sig denna termin. Sedan berätta vad det står på din lapp. Diskutera sedan vilket av ämnena ni tyckte var bäst.

Ni har 7 poäng att dela ut totalt. Ni kan ge 7 p till en idé och 0 till den andra, eller 3 och 4 etc. Efter att ni delat ut poäng så byter ni lapp med varandra, nu är det dags att prata för den andre personens lapp. Ni minglar med förslagsvis fem personer totalt. När mingelövningen är slut räknar ni ihop poängen på de olika ämnena, de tre som fått mest poäng är kanske de ämnen ni ska fokusera på under terminen!

Spelplan: Sammanfatta era diskussioner på planen.

Syfte

Vad har ni för syfte med att lära er mer om det ämne/ämnena ni valt?

Övning

- Tio lager av varför. För att komma fram till kärnan av ditt engagemang kan du göra övningen "Tio lager av varför". Ställ en fokusfråga och upprepa frågan varför tio gånger. T.ex. Vad vill du med ditt aktivistskap? Förändra världen. Varför vill du förändra världen? För att det är kul! Varför är det kul? För att det gör skillnad. Varför gör det skillnad? För att vi arbetar med kampanjer gentemot makthavare så vi kan förändra strukturer som håller kvar människor i fattigdom... Etc.

Spelplan: Fyll i ert syfte i solen.

Mål

Vad vill ni uppnå specifikt med er studiecirkel?

Tips

- Om ert mål är att sprida kunskap om globala frågor även utanför gruppen så kan ni använda de sista 10 min av träffen med att lägga upp information på sociala medier. T.ex. om ni haft en kväll om ojämlikhet så kan ni sprida vidare fakta såsom: "Visste du att de 85 rikaste människorna har mer pengar än världens fattigaste hälft" på sociala medier. På det sättet sprider sig er kunskap som ringar på vattnet.

Övningar

- Skriv gärna smarta mål för ert lärande.
  - Specifikt mål menas att målet ska vara tydligt och väldefinierat.
  - Mätbart, för att det sedan ska vara lätt att följa upp.
  - Accepterat, målet ska vara accepterat och förankrat av alla som strävar mot det. Det blir desto viktigare när det är flera i ett projekt.
  - R:et står för Realistiskt och innebär att ett bra mål inte är något som är alldeles för lätt att uppnå, och inte heller omöjligt att nå.
  - Tidsatta, det ska vara ett tydligt start för målet så väl som slut.
- Negativ brainstorm! Skriv upp en fokusfråga så att alla ser den, t.ex. "det här vill vi uppnå med vår studiecirkel". Vänd sedan på frågan - det här vill vi inte uppnå med vår studiecirkel. T.ex. att vi blir en grupp för inbördes beundran, att vi inte lär oss något nytt etc. Sen vänder ni tillbaka frågorna igen. Hur blir ni en grupp för "utbördes" beundran? Hur lär ni er nåt nytt? Sätt mål utifrån dessa.

Spelplan: Fyll i era mål.

Målgrupp

Vilken målgrupp har ni för kunskapshöjningen? Är det ni i aktivistgruppen eller någon ytterligare målgrupp?

Tips

- Anordna någon träff (t.ex. med gästföreläsare) som en öppen föreläsning för att locka fler till er aktivistgrupp.

Spelplan: Fyll i er målgrupp.

Agenda

Gruppen bestämmer dag och tid när de vill träffas. Vanligtvis en kväll varannan vecka. Minimum för att vara en studiecirkel i Bilda är tre träffar på en termin. Det kan vara bra att ha en fast dag då det underlättar för både aktivister och intresserade utifrån. Självklart är det helt ok att göra undantag, träffas extra eller byta dag.

Tips

- Aktivister tipsar om att redan första eller andra träffen sätta agendan för terminen.

Övning

- Stjärnorna. Ställ er i en cirkel. Låt varje person stå i mitten av cirkeln, en åt gången, och säga inför gruppen vad de vill lära sig eller uppnå som Diakoniaaktivist. En person skriver upp de olika förslagen på ett blädderblock så alla kan se. Om ni vill göra det mer personligt, fråga innan övningen om aktivisternas favoritlåt. Spela upp introt till låten, den person vars låt det är går in i cirkeln. När alla har sagt sitt, ge alla en penna och be dem sätta en stjärna på de förslag den anser vara möjliga, roligast eller bäst. Kolla på de idéer som inte fick några stjärnor och prata om varför ingen röstade på dem. Kanske är det någon idé som krävde mer förklaring. Räkna stjärnorna. Den idé eller de idéer med flest stjärnor kan bli ert fokus under terminen.

Spelplan: Fyll i er agenda i pilen.

Analys

Prata gärna om utmaningar (berg), möjligheter (moln) och det ni har lärt er (stjärnor).

Övningar:

- Lärande kort. Måla tre rutor på ett A4. Skriv en rubrik i vardera ruta: 1) Det här gjorde vi (nyckelaktiviteter i den ordning de utfördes) 2) Vad vi lärde oss (Aha! från de aktiviteter ni gjorde) 3) Vad vi ska göra härnäst (testa en ny aktivitet, klargör målet...)
- Höjdpunktskravaller. En enkel metod som kan passa bra när man vill att gruppen ska bli inspirerade och lära av varandra. Med den här metoden får man fram "best practice" inom en verksamhet, och hittar framgångsfaktorer – för att kunna göra mer av det som fungerar bra. Så här går det till: En person berättar kort om ett tillfälle då

hen upplevde att allt fungerade på bästa sätt. En höjdpunkt i aktivistarbetet! Det kan vara ett enskilt tillfälle eller ett längre händelseförlopp. Övriga lyssnar. Antingen tyst eller så ställer man klargörande frågor, t ex hur gjorde du? Vad var det som ledde till det? På vilket sätt...? Man får dock inte komma med feedback redan nu, eller lockas till att själv berätta om något liknande! En i taget! När personen berättat klart ska de som lyssnat skvallra högt med varandra OM det de hört berättas. Vad var imponerade? Vad var nytt? Spännande? Vilka egenskaper, färdigheter, kompetenser upptäcktes? Med den här metoden kan alla som deltar få med sig något. Antingen nya bra idéer som man vill prova och/eller positiv feedback som man blev glad av att få höra!

Spelplan: fyll i bergen, molnen och stjärnorna.

Roller

Vad har ni för olika roller i gruppen? Gå gärna igenom era olika kompetenser och använd dem under lärandets fas! T.ex. kanske ni har någon i gruppen som studerar genus, någon kommunikation och en tredje miljövetenskap. Voilá - här har ni grunden till superintressanta diskussioner! T.ex. hur drabbas kvinnor (genus) av klimatförändringarna (miljö)- och hur kan vi nå ut med den kunskapen till fler? (kommunikation).

Övning

- Kompetenskartan. Vilken kompetens finns det redan i gruppen? Gör en kompetenskarta. Måla dig själv i mitten på en a4. Måla ut fötter (hit är jag på väg), händer (det här gillar jag att göra), mun (det här vill jag berätta om) hjärta (det här brinner jag för) och hjärna (det här kan jag). Gå igenom gruppens kompetenskartor och se vad ni kan lära er av varandra.

Spelplan: fyll i figurerna.

Resurser

Resurser kan vara av många olika slag: tid, pengar, material, kompetens och människor. Ta en närmare titt på hur ni till exempel vill fördela aktivistpotten och hur/när kan Bilda bidra till ert arbete.

Tips

- Värderingsövningar: ett bra sätt att lära sig mer är genom att göra värderingsövningar. På Diakonias hemsida finns många övningar att välja på.
- Material: Det finns massa rapporter, böcker och filmer om Diakonias teman. På Diakonias youtubekanal hittar ni många klipp från våra partnerorganisationer. Och på vår hemsida finns alltid senaste rapporterna. Här kommer en liten resursbank:

Vad	Namn	Tema	Hittas
Utbildning smaterial	<i>Förändring för världens skull.</i> Diakonia och Bilda. (2013).	Alla Diakonias teman, en grundkurs	Diakonia
Utbildning	<i>Action - tillsammans förändrar i världen.</i>	Alla Diakonias teman, en	Diakonia

smaterial	Diakonia och equmenia. (2014)	grundkurs (lägre ålder - men mycket läsvärt ändå).	
Utbildning smaterial	<i>Med vilken rätt? - om Israels ockupation, mänskliga rättigheter och krigets lagar</i> (2013).	Fred och försoning. Israel/Palestina.	Diakonia
Rapport	<i>Skattjakten - var skattar företag med verksamhet i utvecklingsländer?</i> (2013).	Ekonomisk och social rättvisa. Skatteflykt.	Diakonia
Rapport	<i>Trading away peace</i> (2012, Israel/Palestina)	Fred och försoning. Israel/Palestina.	Diakonia
Rapport	<i>A lot of gold, a lot of trouble</i> (2012).	Fred och försoning. Kongo Kinshasa.	Diakonia
Rapport	<i>Just copy and paste</i> (2015).	Klimaträttvisa.	Diakonia
Rapporter	Diakonia, tillsammans med andra organisationer, släpper rapporter löpande. Se på hemsidan.	Alla teman.	www.diakonia.se/Politik-och-paverkan/Rapporter-fran-Diakonia/
Bok	<i>Morgon i Jenin</i> , Susan Abulhawa	Fred och försoning. Israel/Palestina.	Bokhandel
Bok	<i>Bryt tystnaden!: israeliska soldaters vittnesmål från de ockuperade områdena</i> , Breaking the Silence	Fred och försoning. Israel/Palestina.	Bokhandel
Bok	<i>Utrota varenda jävel</i> , Sven Lindqvist	Fred och försoning. Kongo Kinshasa.	Bokhandel
Bok	<i>Kung Leopolds vålnad</i> , Adam Hochschild	Fred och försoning. Kongo Kinshasa.	Bokhandel
Bok	<i>Den stora förnekelsen</i> , Wijkman & Rockström	Klimat	Bokhandel
Bok	<i>Bankrupting nature</i> , Wijkman & Rockström	Klimat	Bokhandel
Bok	<i>Välfärd utan tillväxt</i> , Tim Jackson <i>Kollaps</i> , Jared Diamond	Klimat	Bokhandel
Klipp	<i>Skatteflykt i Zambia - Suzanne Matala</i> (2013)	Skatteflykt	Youtube
Klipp	<i>Jakten på den försvunna skatten</i> (2013)	Skatteflykt	Youtube
Film	<i>Bringing down a dictator</i> , Steve York	Fred och försoning.	T.ex. Amazon
Film	<i>Gandhi</i> , Richard Attenborough	Fred och försoning.	T.ex. Amazon
Film	<i>A force more powerful - a century of nonviolent conflict</i> , Steve York	Fred och försoning.	www.aforcemorepowerful.org
Film	<i>Stealing Africa: how much profit is fair?</i> (2012)	Skatteflykt	www.whypoverty.net
Film	<i>The stones cry out - the story about Palestinian Christians</i> , Yasmine Pemi	Fred och försoning. Israel/Palestina.	Diakonia

Film	<i>Hotel Rwanda</i> , Terry George	Fred och försoning.	T.ex. Amazon. Netflix.
Film	<i>Mandela - vägen till frihet</i> , Justin Chadwick	Fred och försoning.	T.ex. Amazon.
Film	<i>In Transition 2.0</i>	Klimat. En dokumentär om omställningsrörelsen.	Diakonia
Film	<i>Do the Math</i> , Kelly Nyks, Jared P. Scott	Klimat.	350.org
Film	<i>Home</i> , Yann Arthus-Bertrand (2009)	Klimat.	Youtube
Film	Filmer som klarar Bechdeltestet	Jämställdhet.	http://rattvisefor-medlingen.se/lista/filmer-som-klarar-bechdeltestet
Film	Filmer på temat ursprungsbefolkning	Ekonomisk och social rättvisa.	http://rattvisefor-medlingen.se/lista/filmer-pa-temat-ursprungsbefolkning
Blandat	Filmer, böcker etc. som speglar samhället som det ser ut.	Normkritik.	http://rattvisefor-medlingen.se/lista/bocker-och-film-som-speglar-samhallet

Övning

- Pengar? Utgå från aktivistpotten och Bilda. Gör gärna er budgetering rolig - använd t.ex. legotbitar för att bygga er budget. Varje legobit kan t.ex. symbolisera 100 kronor.
- Kompetens: I en grupp är det viktigt att synliggöra även den omedvetna kompetensen och att värdera och ta tillvara på den mångfald av kompetenser som finns. Kompetens handlar såväl om kunskap som om färdigheter och förmåga. Det kan t ex handla om: Kunskaper inom organisationen. Perspektiv utifrån organisationens mångfald av individer och uppfattningar, miljöer, bakgrunder och kulturer. Förmågor inom olika områden som t ex strategitänkande, förhandlingsförmåga, att kommunicera med omvärlden, tala inför grupp, analytiskt tänkande och kreativitet. Nätverksbyggande och personliga kontakter med individer. Viljan att utträta något. Gör så här: Alla deltagare får ett blädderblocksblad. Börja med att arbeta individuellt under 10-15 minuter. Alla deltagare skriver sitt eget namn överst på bladet. Därefter ritas ett stort isberg på bladet. Var och en skriver sedan ned sina synliga kompetenser överst i isberget, dvs. de kompetenser som man tror att gruppen redan känner till. Rita sedan en vattenlinje under de synliga kompetenserna. Under vattenlinjen skriver deltagarna sina dolda, osynliga kompetenser som var och en har och som man tror att gruppen inte känner till. Samtala sedan i smågrupper om två-tre personer under 15-20 minuter. Be gruppen fundera över vilka kompetenser som inte tas tillvara i arbetet. Finns det fler

kompetenser som kommer upp under samtalet? Vilka kompetenser tror deltagarna att gruppen har nytta av? Efter avslutat samtal sätts alla isberg upp på väggen så att storgruppen kan ta del av dessa. Återsamlas i storgrupp och gör en runda där var och en får nämna en av de dolda kompetenser som de vill att hela gruppen ska känna till.

Tid

Spelplan: Sätt ut tider i agendan.

Tajming

Finns det något som händer på er ort under terminen? Öppen föreläsning, mässor, besök på universitet, bio? Eller är det kanelbullens dag, Fairtrade Fokus, Internationella kvinnodagen? Gör en omvärldsanalys.

Spelplan: fyll i intressanta saker i tidslinjen.

Organisera

En viktig del i uppdraget som aktivistgruppledare är att bygga gruppen. Sammanföra människor i din stad, identifiera deras styrkor och engagemang. Och hjälpa aktivisterna i din grupp att bättre förstå uppdraget som aktivist och att rekrytera nya personer som vill hjälpa till att nå era uppsatta mål. När människor känner sig välkomna och inkluderas så mår de bra. Det är en grundmetod för att skapa goda resultat oavsett vad ni ska göra och är en viktig del i att lyckas.

Tips!

- Respektera att alla aktivister är unika. Uppmuntra olikheter. Delar av glädjen med att spendera tid med människor är att fira att vi är olika men vill nå samma mål.
- Respektera aktivisternas tid. Att spendera tid ihop är kul och inspirerande, men som ledare sätt gärna upp hälsosamma gränser för engagemanget, och visa att aktivisternas tid respekteras.
- Gör det ni brinner för. Kom ihåg att frivilligt engagemang först och främst ska vara roligt och något man vill göra.
- Samarbeta gärna med andra grupper i närområdet. Kanske har Amnesty, Naturskyddsföreningen, Fairtrade eller annan organisation något spännande på gång.
- Lek och ha kul!
- Fira lyckade misslyckanden.
- Utse en ängel i gruppen som tar extra ansvar för att vidareförmedla viktig information till någon som missat ett tillfälle.
- Att sitta vid bord ger möjlighet att gömma sig, att sitta i en ring ger total öppenhet och närhet till alla deltagare, samt att det öppnar upp för delaktighet.

Smart spelplan för organisering

Fyll i er spelplan - nedan följer några tips under varje rubrik.

Starta

För att skapa engagemang i en grupp är det superviktigt att lägga tid på att lära känna varandra, skapa en härlig stämning och se till att alla i gruppen får höras.

Övningar!

- Lär känna varandra: Låt gruppen "sortera sig" i födelsedatum, skostorlek mm utan att någon får prata med varandra, ställ er på ett led.
- Lär känna varandra: Dela upp gruppen på varsin sida av ett bord så de sitter mittemot varandra. Låt den ena sidan rita av de som sitter mittemot. De får bara 20 sekunder på sig att måla sedan byter de till personen som sitter bredvid och börjar måla på den bilden som någon annan redan börjat på. Gör detta tills ni kommer fram till den bild ni började med. Tillsammans bygger ni porträtt av de deltagande i gruppen. Avsluta med att ställa en fråga till personen som en målade porträtt av, den får svara på som en presentation av sig själv.
- Rundor är ett sätt att synliggöra alla i en grupp. Var och en får ordet en i taget. Avgränsa frågan, annars är det lätt hänt att den som får ordet pratar på om vad som helst. Man går helt enkelt varvet runt och låter alla prata i tur och ordning. Under rundan är det bara den som har ordet som får prata. De andra ska inte kommentera vad som sägs. Frågor och kommentarer får man ta efteråt. Det kan t.ex. funka som en check-in. När alla kommer så är det första man gör att checka in, t.ex. utifrån en fråga som "den här känslan tar jag med mig in i rummet" eller "det här ser jag fram emot idag". Eller check-ut "det här lärde jag mig idag", "det bästa med idag var...".
- Lovebombing - ge varandra uppskattning. Med den här metoden lär man sig att se positiva sidor hos varandra samt ge varandra uppskattning. Dela upp er i grupper om cirka fem personer. En person ställer sig i mitten, de andra står runt omkring med post-it-lappar. Under en minut sätter alla så många positiva ord på personen i mitten som ni hinner med. Samtidigt som ni sätter fast lappen på personen i mitten säger ni högt vad det står på den.
- Är det någon i gruppen som aldrig hörs - eller någon som alltid hörs? Som ledare kan man styra med hjälp av olika verktyg, t ex kan man ge en pinne till deltagarna, och bara den som har pinnen får pratar. Eller ge till någon man inte har hört från och säga "nu är jag nyfiken på vad du har att säga".

Spelplan: sammanfatta era diskussioner på planen.

Syfte

Vad har ni för högre agenda med er grupp, varför finns ni till?

Övningar:

- Skapa en vision. Sätt gruppen i en cirkel, förslagsvis med ryggen mot varandra. Ge dem några minuter att skriva ned sju saker på post-its som gör dem arga, sju saker de är passionerade för, sju saker som de är bra på. Sedan berättar deltagarna detta högt för varandra i cirkeln. Sätt upp de post-its som ni skrivit på väggen eller lägg ut på bordet. Klustra era post-its och se vad ni har gemensamt. Fyll sedan i matrisen nedan. Denna matris kan ni använda som er vision för gruppen. Matris: "Vi vill (VERB) (TEMA ILSKA) genom att använda vår passion för (TEMA PASSION) och vår talang för (TEMA TALANG)" Exempel: Vi vill arbeta *för alla människors lika värde*

genom att använda vår passion för *aktivism* och vår talang för *musik, föreläsning och bakning!*

Spelplan: skriv in vilket syfte ni har med gruppen.

Mål

Hur uppnår ni ert syfte med gruppen? Vilka mål har ni kopplade till er vision? Se era mål för gruppen som små äventyr, vilka äventyr vill ni se tillbaka på i slutet av terminen?

Övningar:

- Bestäm vilken typ av påverkan er grupp ska ha. Dela upp gruppen i smågrupper om tre personer. Ge varje grupp ett papper och be dem skriva ner en fråga ni ska arbeta med på toppen av pappret. Måla sen en cirkel i centrum på pappret som innehåller namnen på personerna i gruppen. Måla sedan en stor cirkel runt den och skriv "individer" - vilken effekt vill ni ha på andra individer - komplettera sedan cirkeln med samhälle, land och världen! Välj sedan en cirkel som ni vill fokusera på och sätt mål och effekter som ni vill uppnå med detta.

Spelplan: skriv in era mål.

Målgrupp

Vilken målgrupp har ni för er aktivistgrupp? Diskutera gärna tillsammans vad ni gör om människor utanför er målgrupp vill vara del av gruppen, t.ex. en annan åldersgrupp.

Spelplan: skriv in i planen.

Agenda

Vad vill ni som grupp göra under terminen? Var öppna med varandra om ambitionsnivåer och intressen.

Tips från aktivister

- Ta första eller andra träffen på terminen med er grupp och brainstorma kring vad ni vill göra och brinner för. Lista allt på en whiteboard och rösta sedan fram vinnande teman för terminen. Fördela ansvar på alla deltaganden på det sättet blir alla inkluderade.
- Lägg gärna upp ert terminsupplägg i aktivisternas gemensamma facebookgrupp - så kan ni få inspiration av varandra.
- Pinna terminsupplägget längst upp i er grupp - så är det smidigt för alla att hitta det.

Så här kan ett terminsupplägg se ut (Uppsala VT 2015)

2 feb	Social förändring i Guatemala/handbok
16 feb	Arbete med handbok för hållbar livsstil
2 mars	Vegetarianism
16 mars	Alternativ ekonomi (dumpstring, skjutsgruppen mm), arbete med handboken
30 mars	Local impact - planering för kampanj

13 april	Palestina
27 april	Valborgskampanj!
11 maj	Post-2015 - utvecklingsmål
25 maj	Planering för sommarkampanjen

Spelplan: Skriv in ert terminsupplägg i spelplanen.

Analys

Fundera gärna över hur er grupp är. Vad har ni för utmaningar (berg), möjligheter (moln) och vad har ni lärt er (stjärnor). Har ni en bra grogrund för engagemang och möjlighet att förändra världen genom att ni organiserar er?

- Reflektera över om det förekommer några härskartekniker i er grupp, såsom: osynliggörande (att få människor tysta genom att ignorera dem), förlöjligande (när man framställer en persons argument som oviktiga), undanhållande av information (när man inte delar med sig av information så att någon blir utestängd)... Detta är inte ok - vänd istället till bekräftartekniker. Synliggör - uppmärksamma varandra och varandras idéer. Peppa - även när någon gör något som inte är perfekt kan man uppmuntra och få varandra att må bra. Slösa med information - t.ex. skicka ett extra sms så att alla kommer ihåg att ni har flyttat på en träff.
- Checka ut - gör en runda på slutet och låt alla svara på t.ex. frågan "vad tycker du va bra med den här träffen - och vad vill du se mer av på nästa träff"?
- Handen: Uppmana deltagarna att ta ett vitt papper, och att sedan rita av sin hand på pappret. De ska sedan utvärdera med hjälp av handens fingrar. 1) Tummen = Det här var bra! 2) Pekfingret = Det här vill jag påpeka 3) Långfingret = Det här var mindre bra 4) Ringfingret = Det här tar jag med mig 5) Lillfingret = Det här vill jag ha mer av
- Trafikljusmodellen. Används för att uppmärksamma tidiga signaler på att något inte fungerar i gruppen. 1) Vad har inte fungerat sedan vi sågs sist? Skriv ner på röda eller gula lappar beroende på allvarlig man tycker situationen är. Röd lapp - signal om snabb hantering/åtgärd. Gul lapp: signal om åtgärdsbevakning. Vad har fungerat sedan vi sågs sist? Grön lapp - signal om det positiva i verksamheten. Samla in samtliga synpunkter och gå igenom de röda lapparna och se över förslag till åtgärder. De gula lapparna samlas in för avstämning vid nästa möte. De gröna lapparna synliggörs och ger ny energi till verksamheten.

Spelplan: skriv in era berg, moln och stjärnor.

Roller

Bygg ett team. Att arbeta i ett team eller grupp kan ibland vara krävande. Det är därför klokt att sitta ner tillsammans tidigt på terminen och öppet diskutera gruppens styrkor, svagheter och hur ni arbetar på bästa sätt i er grupp. Det här kommer effektivisera ert jobb och samarbete.

- Ni kan göra detta genom att fördela roller i gruppen, t.ex.: koordinator, innovatör, kampanjare, organisatör. Deltagarna sitter i par och pratar om vad de tycker karaktäriserar rollerna och hur de kan bidra till gruppen. Summera och brainstorma kring rollerna i en större grupp. Fråga vilken roll varje deltagare identifierar sig med. Låt alla beskriva sina styrkor och svagheter och vad de känner att de behöver för att känna sig bekväma i gruppen.
- Blir det kaos i gruppen, ni tappar styrfart eller glömmer era mål kan ni utse fyra djur i gruppen. Fågel, har perspektiv samt håller koll på ramar och helhet. Bi, är till för att störa och se till att man håller sig till syftet. Myror, koll på detaljer. Fjärilar, skapar harmoni med t.ex. blommor, fika, musik och vatten.

Spelplan: fyll i spelplanen.

Resurser

Övning

- Vad har ni för kompetenser i er grupp? Dela ut två papper per person. På första pappret skriver varje person: Deras namn - eller det den vill bli kallad. Den kompetens och de talanger de har och tror är relevanta. På andra pappret: Be dem måla något som visar vem de är och vad de gillar. T.ex. skulle de kunna rita en skola (student) och en penna (gillar att skriva). Vill de inte måla kan de också göra en dans, en sketch eller skriva. Be varje aktivist att berätta om deras papper. Be någon i gruppen att skriva ner eller fota kompetensdelningen så ni har kvar det till senare. Till sist, be alla att sätta upp sina papper på väggen. Diskutera med gruppen och skriv på ett blädderblock: 1) Vilken kompetens och vilka talanger finns i er grupp? 2) Vilken kompetens och talang saknas i er grupp?
- Gruppkontrakt. Skapa och signera ett gruppkontrakt där ni gemensamt kommer fram till era ambitioner. T.ex. utifrån dessa frågor: Vad är det gruppen åtar sig att göra under det kommande året? (Vad vill gruppen uppnå?) Ambitionsnivå? (Vilken ambitionsnivå har vi?) Närvaro? (Vad kräver vi av varandra när det gäller engagemang, närvaro, aktivitet i diskussioner. Hur ska vi göra om en person i gruppen tappar engagemang?) Hur tar vi beslut? (Hur ska gruppen komma överens om vad som ska göras? Majoritetsbeslut? Konsensus? Hur vet vi att alla är överens?) Låt alla signera kontraktet. Gör det gärna lekfullt!

Tid

Spelplan: sätt ut tider i er agenda.

Tajming

Händer det något som er grupp kan delta i utanför er studiecirkel? T.ex. föreläsningar, engagemangsmässa etc. Kan ni tajma och göra något tillsammans med andra grupper på er ort?

Spelplan: fyll i tajmingen.

Agera

För att världen ska bli en mer rättvis plats att leva på måste strukturer förändras. Det tar tid. Och kräver engagemang. Men tillsammans kan vi förändra världen. Som grupp kan ni agera! En kampanj eller aktion kan ha flera syften. Det kan handla om en informationskampanj för att uppmärksamma en specifik fråga, en insamling till ett av Diakonias projekt eller ett försök att få politiker att ta tag i ett visst problem.

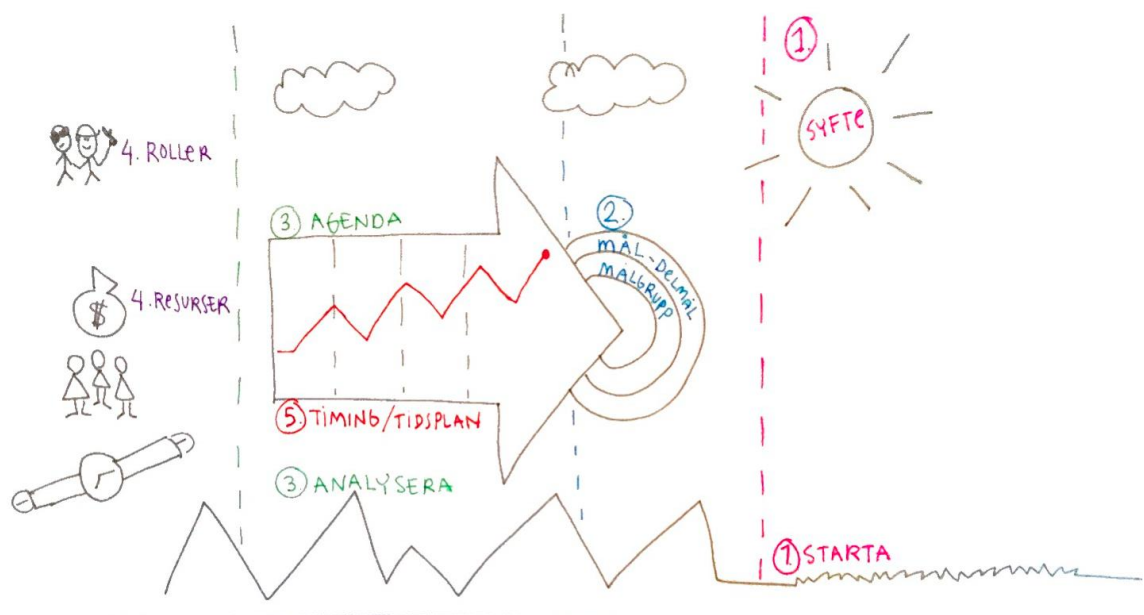
Många av de länder där Diakonia arbetar är präglade av fattigdom eller konflikt. Grundorsakerna finns ofta i orättvisa internationella politiska och ekonomiska strukturer. Därför ger Diakonia inte bara stöd till våra samarbetsorganisationer i fattiga länder, utan arbetar också intensivt med politisk påverkan i Sverige och EU. I Sverige har vi lätt att få kontakt med politiker på alla nivåer. Kontakta dina politiker direkt och kräv förändring. Det kan handla om att trycka på för ett fortsatt bra bistånd, att kräva att företag redovisar i vilka länder de betalar skatt, eller att kämpa för klimaträttvisa. Var med i detta arbete!

Tips engagemang/kampanj!

- Skapa känslor
- Skapa entusiasm
- Ju enklare det är att engagera sig – desto fler kommer vara med!

Smart spelplan för aktioner och kampanjer som förändrar världen

Fyll i er spelplan - nedan följer några tips under varje rubrik.

Starta

När det är dags att komma på aktioner och kampanjer som förändrar världen är det viktigt att lägga en bra grund.

Tips vid idégenerering inför aktioner och kampanjer!

- Säg "ja och" istället för "nej men". Detta leder till en ökad acceptans och alla har större chans att göra sin röst hörd.
- Bygg på varandras idéer
- Producera många idéer, kvantitet istället för kvalitet
- I varje ny idé finns frö för flera hundratals nya
- Anteckna allt - visualisera idéerna
- Be "polisen" i huvudet att ta ledigt under idéprocessen, polisen med lagar och regler om vad man vågar säga.
- Tala innan du tänker
- Kritik tar död på idélusten
- I idégenereringsfasen är det töntigt att rynka på näsen och toppen att vara tokig
- Alla äger idén
- Töm rummet, fria ytor för papper på väggar, öppna ytor etc.
- Mumsa frukt och godis, och drick vatten!
- Byt positioner, gå, stå, spring!
- Lyssna på musik: Louis Prima, får blodet att pumpa. Monica Z, vid grupparbete och konkretisering. Jan Johansson piano, reflekterande.

Övningar för att komma på nya idéer

- Googla fram inspirerande bilder och associera utifrån dessa. Ställ er frågan "utifrån den här bilden - hur kan vi lösa frågan vi jobbar med"?
- Promidéra - har ni fastnat i tankarna, ta en vän under armen och promidéra runt huset. Diskutera vidare. Stanna till en gång då och då och titta er omkring.
- Vänd på vego-steken och associera kring vad ni inte vill uppnå. Vänd sedan dessa idéer till positiva.

Spelplan: fyll i er idé som är grunden till spelplanen.

Syfte

Övning

- Vad är roten till problemet ni vill lösa? Problemträdet: Ett verktyg som hjälper dig att komma till botten av det problem du ämnar att lösa. Måla ett träd (rötter, stam och krona) på ett stort papper. Vilket problem vill ni lösa? Skriv det på post-its och placera på strammen av trädet. Identifiera sedan faktorerna som orsakar problemet. För varje problem du identifierar försök gå djupare och identifiera om det är något annat problem som orsakar just det problemet. Vad är roten till problemet? Skriv i roten på trädet. Gå vidare till kronan på trädet - där skriver ni de effekter som problemet ger. Om ni märker att den kampanj ni driver löser ett problem ur kronan så försök att ändra kampanjen så den löser ett problem från roten. Kom ihåg att det är mer effektivt att gå på det som ligger bakom ett problem och att mildra roten till problemet. Löser er kampanj ett problem på rätt nivå? Exempel: stammen/problem

jag vill lösa: "jag jobbar för mycket". Roten/vad orsakar problemet: "otydlig arbetsbeskrivning". Kronan/effekter av problemet: sömnproblem. Om kampanjen blir: "lär dig sova rätt" och den otydliga arbetsbeskrivningen finns kvar så har man inte löst orsaken till problemet.

Spelplan: skriv in i solen.

Mål

Är ert mål att nå ut med kampanjen i media? Här följer några tips!

Tips för insändare.

- Skriv inte för långt
- Finns det någon särskild händelse, person, berättelse eller plats som gjorde starkt intryck på dig?
- Sätt en intresseväckande rubrik.
- Inled med en kort sammanfattning som väcker intresse.
- Använd gärna citat från personer som du har mött.
- Använd gärna miljöbeskrivningar - färger, dofter, ljud och så vidare. Men det är viktigt att inte beskriva situationen, människor och miljöer på ett sätt som kränker deras värdighet eller för dem till objekt.
- Hitta gärna lokala vinklar som visar att det är intressant för läsare på orten att läsa.
- Har du bra bilder? Bifoga dem och skriv bildtexter till.
- Skriv gärna tillsammans med politiker eller lokalkändisar för att ge mer tyngd åt det du vill säga.

Tips till pressmeddelande

- Svara på frågorna: Vad? Vem? När? Hur? Varför?
- Skicka med logotyp, datum och kontaktuppgifter.
- Skicka till Diakonias pressekreterare för korrektur.
- Skicka pressmeddelande med mail på morgonen innan redaktionerna har morgonmöte då de fördelar dagens jobb!

Tips - det här gillar media!

- Det nya
- Det oväntade
- Det aktuella
- Det fyndiga
- Det upprörande och orättvisa
- Det spektakulära

Övning

- Målträdet. Börja att gör problemträdet (under syfte). Sätt ett annat träd bredvid ditt problemträd. Starta från er kampanj och identifiera vilka effekter, mål och aktiviteter som är viktiga för att adressera de problem som du upptäckt i trädet. Börja med kronan och fortsätt nedåt. Kronan på trädet symboliserar den påverkan du vill göra genom att nå de mål som har satts upp för kampanjen. Målen för er kampanj är stammen på trädet. För att kunna fortsätta arbeta mot era mål och till slut göra en

positiv inverkan på det samhälle du lever i så måste du identifiera din aktivitet. Aktiviteten symboliserar trädets rötter, vilka ska vara kärnan av kampanjen/verksamheten. Leder aktiviteterna (kärnan i er verksamhet) till drömscenariot? Om inte, vad kan ni göra annorlunda? Exempel: Om vi i problemträdet kom fram till att det var den otydliga arbetsbeskrivningen som gjorde att du jobbade för mycket och blev stressad, så kan målträdet se ut så här. Kronan/påverkan: vill bli mindre stressad och glad. Målet: ändra otydlig arbetsbeskrivning. Aktivitet: boka in möte med HR-avdelningen, gör en undersökning bland andra kollegor och kom med konkret förslag.

Spelplan: Fyll i era mål.

Målgrupp

Vilken målgrupp har ni för kampanjen/aktionen. Vilken målgrupp riktar sig kampanjen mot? Är det politiker, spana in dessa tips från Westander PR-handbok.

Tips målgrupp politiker

För att kunna bedriva ett effektivt lobbyingsarbete måste ni först veta vilka ni ska påverka. Är det riksdagen, regeringen eller partierna som är rätt instans att vända sig till? Och vilka är de personer ni bör kontakta först? Kontakta alltid Diakonia i samband med att ni planerar att höra av er till politiker – vi hjälper gärna till! Tips från Westanders PR-byrå:

- Riksdagen. 1) Sänd information till nyckelpersoner, gärna pressmeddelande. 2) Ge positiv respons, visa uppskattning när ledamöter driver de frågor ni arbetar med. 3) Skriv utkast till motioner. 4) Föreslå seminarium eller utfrågning, helst med ledamöter från flera partier som arrangörer. Ledamöter kan också föreslå att utskottet ska arrangera en öppen utfrågning om er sakfråga.
- Regeringen. 1) Väck ministrarnas intresse, försök påverka den ansvariga ministern genom uppvaktningar eller inbjudningar. Namnge ministern i debattartiklar och insändare. Ministrarna har pressbevakning på sina namn och vill läsa vad som skrivs om dem. 2) Påverka budheten, försök påverka budgetpropositionen (september) och den ekonomiska vårpropositionen (april).
- Partierna. 1) Kontakta nyckelpersoner. Ta reda på vem i partistyrelsen som har ansvar för er fråga och om det finns någon intern arbetsgrupp som behandlar ert område. 2) Skriv utkast till partimotioner. 3) Skriv brev och gå på möten och ställ frågor som knyter an till er fråga.

Agenda

Tips!

- Planera gärna in en aktion tidigt på terminen, det gör att gruppen svetsas samman och får en gemensam positiv upplevelse.
- Under agendan i spelplanen - skriv gärna även de åtgärder ni måste göra för att komma vidare.

Checklista inför kampanj

- Hör av er till Diakonia innan ni genomför en aktion.

- Ska ni ha aktion på stan så behöver ni polistillstånd – kontakta er lokala polisstation.
- På tågstationer, köpcenter och liknande behöver ni tillstånd från ägaren/den ansvariga.
- Ska kampanjen/aktionen spridas på social media? Affischer? Annat sätt?
- Skicka ut ett pressmeddelande dagen innan eller samma morgon, alternativt ring media och tipsa.
- Glöm inte kameran! Med bra bilder kan ni sprida info långt utanför er aktion!
- Fika mycket – kan vara särskilt härligt när man är utomhus en längre stund. En termos kaffe kan göra susen för humöret!
- Har ni T-shirts? (och ev. ID-brickor).
- Tacka! Om du fått hjälp av kompisar eller andra med att genomföra aktionen kom ihåg att säga tack för hjälpen! Då ökar chansen att du får hjälp igen.
- Glöm inte att blåsa upp ballonger, baka tårta och fira er aktion när ni är klara, och ta er lite tid och prata igenom er aktion. Fira misslyckanden såväl som lyckanden. Alltid lär man sig nåt!

Övningar

- Börja med slutet i sikte. Börja första träffen med att fira alla era framgångar innan ni ens har påbörjat verksamheten/projektet. Vad blev den här terminens highlights, vad blev ni ihågkomna för, vad stod det i tidningarna om er? Bred gärna ut fantasierna och drömmarna! Planera sedan er verksamhet baklänges i tiden utifrån era "framgångar".

Spelplan: fyll i pilen.

Analys

Prata och analysera över hur er kampanj eller aktion kan göra skillnad.

Övningar:

- PPP. Prioriterat av gruppen? Påverkansbart - vem kan vi påverka, gör aktionen skillnad? Partnerorganisation - någon från Diakonia som vi kan lyfta?
- SWOT (strength, weakness, opportunities, threats). Sätt upp fyra blädderblockspapper på väggen så att de formar en stor fyrkant. Skriv SWOT-rubrikerna - en på varje papper. Analysera utifrån dessa kategorier och skriv ner på post-its. Styrkor och svagheter är interna faktorer som ni kan påverka själva. Möjligheter och hot är externa faktorer och kan inte bli influerade direkt av er men är fortfarande viktiga att hålla i åtanke.
- Utvärdera - samla gruppen efter en aktivitet och fråga 1) Vad gjorde vi riktigt bra? 2) Vad hade vi kunnat göra bättre? 3) Vad kunde vi ha undvikit? Låt alla skriva ner sina svar på post-its och sen dela med varandra genom att sätta upp dem på blädderblock under rubrikerna: Fortsätt med. Börja göra. Sluta med.

Spelplan: fyll i berg (utmaningar), stjärnor (utvärdering) och moln (möjligheter).

Checklista aktion

Roller

Vem gör vad i ert gäng? Vilka olika kompetenser finns det i er grupp? Skriva insändare, debattartiklar, komma på idéer, rodda med det administrativa, skaffa polistillstånd...

Spelplan: fyll i era deltagares roller.

Resurser

Tips på saker ni kan låna från Diakonia

- Megafon
- Utställning om Diakonia
- Utställning om kampanjen ACT now for climate justice
- Partytält
- Banderoller: Diakonia och ACT now for climate justice
- Giveaways såsom pennor och plåster

Tips från tidigare aktioner av aktivister och andra organisationer

Skatteflykt och företags ansvar

- Anordna en skattjakt med schyssta priser och dela ut information om skatteflykt.
- Skriv eller ring till företag och fråga hur de arbetar med att förhindra skatteflykt. Är det något som de har på sin agenda?
- Putsa fönster på företag eller banker som undanhåller skatt – för att öka insynen.
- Bygg upp ett skatteparadis med palmer och skattkistor på en allmän plats och informera om skatteparadis.

Politiker

- Anordna en politikerutfrågning av dina lokala politiker - vilken biståndspolitik vill de föra? Hur förändrar de världen?
- Bjud in partiernas ungdomsförbund till en debatt.
- Gör en Flash Mob! Ta reda på när och var era lokala kommunpolitiker har stormöte. Stå sedan utanför lokalen när de börjar eller avslutar mötet och överraska dem med ert budskap (var uppmuntrande och positiva!). Glöm inte att meddela pressen eller annan media om vad som är på gång. Dela ut informationsblad och kom ihåg att dokumentera eventet genom att fota och filma.
- Anordna en namninsamling som ni lämnar över till era lokala politiker, t.ex. med uppmaning att Sverige inte ska vara världs bäst på att sälja vapen.

Konflikt och rättvisa

- Die-in är en metod för att uppmärksamma t.ex. svensk vapenexport. Ställ fyra personer på en central plats (t.ex. torg), gärna på pallar så att de syns. En föreställer Sverige (iklädd folkdräkt, flagga etc.). En annan är vapenexportör (en person som tillverkar vapen, iklädd i overall). En tredje är en diktatur (iklädd en flagga) och den fjärde är soldat. Mellan dessa personer cirkulerar plastvapen (leksaker-pistoler). På torget cirkulerar "vanliga människor" (statister) som soldaten låtsas skjuta på. Statisterna faller till marken. Glöm inte att visa med roll-up vilken organisation ni tillhör och ha med er informationsblad så att budskapet blir tydligt.
- Anordna ett event på din ort. T.ex. ställ fram en soptunna och låt folk vika JAS-plan av papper och kasta iväg dem i soptunnan för att sätta fokus på att Sverige bör avsluta sin vapenexport. Bjud in journalister!

Insamling

- Anordna en loppis och samla in pengar till Diakonia. Bjud in en föreläsare från Diakonia som kan komma och prata om klimaträttvisa.
- Anordna en insamlingsgala med mingelmat, musikunderhållning, lotterier och quiz. Kolla med någon från Diakonia om de kan tala under kvällen.
- Är det jul? Ställ er på ett köpcentrum och erbjud er att slå in julklappar i utbyte mot en gåva till Diakonia. Folk älskar att spara tid. Fint inslagspapper är ett plus!
- Håller du i en kurs? Tex. yoga, rid- eller målarkurs? Låt deltagarna betala en summa och skänk pengarna till Diakonia.
- Anordna en loppis, bjud på fika och spela musik till förmån för Diakonia.
- Rekrytera månadsgivare

Folkbildning & föreläsning

- Bjud in till filmvisning och sälj eko-popcorn! Diskutera filmen - vad kan ni göra för att sätta press på politikerna?
- Berätta om Diakonia i din klass eller på ditt jobb. Att prata om Diakonia med nära och kära är kanske det viktigaste vi kan göra!
- Anordna ett homeprat och berätta om Diakonia
- Ta kontakt med en kyrka eller skola och fråga om de är intresserade av att någon kommer och pratar om Diakonia.
- Gör en folkhögskoleturné och berätta om Diakonia och aktivistskapet.

Klimat

- Hurra för kollektivtrafiken! Fira och uppmuntra kollektivtrafikanterna. Kanske genom att sjunga en vacker sång och dela ut fika till pendlare?
- Kontakta skolmatsalar, restauranger och kaféer på din ort och föreslå att de inför en köttfri dag i veckan eller köper in fler ekologiska råvaror?
- Anordna en kläd- eller bokbytardag.
- Anordna en matsvinnskampanj utanför en matbutik. Bjud på kaffe och kakor och dela ut små lappar med tips på vad man kan göra för att sluta slänga mat. Samtala med människor om hur mycket mat som slängs, varför det är ett problem och vad man kan förändra i sin vardag.
- Pimpa era cyklar med klimaträttsvisa budskap och gör en cykeldemonstration genom stan.

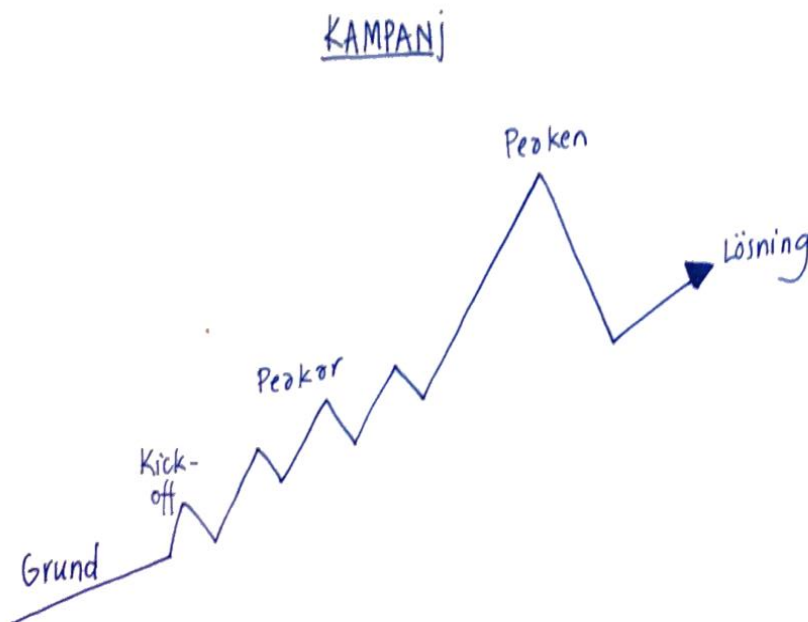
Blandat

- Alla blir glada av lite musik! Samla ihop ett gäng och ställ er på stan och sjung kampsånger (noter och texter finns på Diakonias hemsida)
- Passa på att göra ett evenemang när det händer andra saker på er ort, t.ex. Earth Hour.
- Affischera hela staden med kampanjaffischer. Folk blir intresserade när de ser att något har hänt i stan, ser man likadana affischer på olika ställen lägger man märke till dem och minns budskapet. Det blir en kul grej av det om man samlar ihop ett gäng och cyklar runt stan på kvällen eller tidigt på morgonen och sätter upp affischer. Dagen därpå har staden ett budskap! Obs. Sätt endast upp affischer är det är lagligt. Det är inte bra om Diakonia blir förknippat med nedklottring eller nedskräpning.

- Samla ihop ett gäng, låna några banandräkter från Fairtrade och köp ett par lådor Fairtrade-banor och hoppa sedan på lokaltrafiken under rusningstrafik. Dela ut banor till dagspendlare och berätta lite kort om vad Fairtrade är. Obs. kolla med lokaltrafiken innan så ni har grönt ljus!
- Starta en engagemangsmässa.

Tid

Spelplan: Sätt ut tidsplanen - när olika saker måste vara uppnådda, när ni har peakar på er kampanj. Lägg gärna till den här matrisen under tidsagendan:

Tajming

Tips

- Kolla vad Diakonia har på gång, går det att tajma med Diakonias kampanjer? Något rapportsläpp på gång från Diakonia eller FN? Finns det något viktigt beslut som kommer tas på kommun- nationell- EU- eller FN-nivå som er kampanj kan bygga upp till? Tajming är oerhört viktigt när det kommer till kampanjer och aktioner.
- Ha framförhållning. Ta reda på när det händer medialt intressanta saker inom ert område – en fråga behandlas i ett riksdagsutskott, någon gör ett framträdande, en utredning presenterar sitt betänkande etc. Exempel: I samband med en solförmörkelse gick S:t Eriks Ögonsjukhus ut med ett pressmeddelande om hur man skyddar ögonen när man tittar på solförmörkelsen. Smart!
- Kartlägg årsdagar och jubileer för att kunna inleda debattartiklar och pressmeddelanden med orden "Inför årsdagen av ...". Begränsa er inte till dagar som har uppenbar anknytning till er verksamhet, utan använd fantasin: Vad kan ni göra på fettisdagen, vid skolavslutningen och på Nobeldagen? Ligg lågt när mediekonkurrensen är hård, som när budgeten presenteras, när regeringen krisar

eller en internationell konflikt trappas upp. Eller fundera på hur er nyhet kan kopplas till det som alla ändå pratar om.

Spelplan: Markera ut möjligheter till tajming i er plan.

Källor

Diakonia

Frog: Collective action toolkit. Groups make change.

Demokratiakademin: Handbok för klassråd

Volontärbyrå: Att leda frivilliga i föreningslivet

Metodbanken.se

Westanders PR-handbok